

Országos Atomenergia Hivatal

SAJTÓANYAG

2017: biztonságosan üzemeltek a létesítmények

2018: jelentős feladatok az OAH előtt

Az Országos Atomenergia Hivatal évindító sajtótájékoztatója

2018. január 11.

Az OAH által felügyelt létesítmények az elmúlt év során az előírásoknak megfelelően, biztonságosan üzemeltek. Huszonhét, biztonsággal kapcsolatos eseményt jelentettek, az összes a 0-s (legenyhébb, skála alatti) besorolást kapta a hétfokozatú nemzetközi eseményskála (INES) alapján.

Nyitottság és átláthatóság: öt közmeghallgatás, másfélszáz hír a honlapon, megújított Atomenergiáról – mindenkinek rendezvénysorozat.

Az OAH kiemelt figyelmet fordít a lakosság tájékoztatására, illetve hatósági döntéseibe való bevonására. 2017-ben (a NAÜ legújabb ajánlásainak is megfelelően) öt közmeghallgatást tartott a hivatal. Az üzemidőhosszabbítás, az oktatóreaktor üzemeltetési engedélye, a radioaktív hulladék-tárolókhoz kapcsolódó, valamint a Kiegészítő Kazetták Átmeneti Tárolójához kapcsolódó létesítményi szintű engedélykérelmek esetében volt lehetőség közvetlenül kérdezni az OAH-t. Minden eddiginél több, összesen 157 hírben számoltunk be a hivatal tevékenységéről, de olyan ügyekkel is részletesen foglalkoztunk, mint a ruténiumszennyezés, illetve az atomerőmű karbantartási tevékenységei.

Új gyakorlat, hogy az útmutatóink tervezetét közzétesszük véleményezésre honlapunkon. Az Atomenergiáról – mindenkinek elnevezésű rendezvénysorozatunkat megújítottuk, az előadások mellett kiemelt szerepet kapott az interaktív kiállítás. A sorozat első állomása Pécs volt, a rendezvényen közel 300 diák vett részt.

Üzemidőhosszabbítás: a Paksi Atomerőmű 4. blokkja is megkapta a további 20 éves üzemeltetést lehetővé tevő engedélyt. A Paksi Atomerőmű kérelmében bizonyította, hogy (megfelelő biztonsági tartalékkal) megalapozott a további 20 éves üzemeltetés. Ahogy a korábbi időszakban, továbbra is – a blokk teljes élettartama alatt – folyamatosan értékelni kell a rendszerelemek, szerkezetek állapotát, és az öregedéskezelési program segítségével kezelni kell az eltéréseket. Az üzemeltetési engedélyt az OAH feltételekkel adta meg.

Épületsüllyedés

Az épületek süllyedése – a talajviszonyoktól és a talajvíz mozgásától függően – különböző mértékű lehet és évszázadok óta ismert jelenség. Megfelelő, kipróbált mérnöki megoldások állnak rendelkezésre a süllyedés kezelésére. Egy nukleáris létesítmény esetén a telephelykutatói adatok segítségével prognózist kell készítenie a tervezőnek, amit az üzemeltetés időszakában folyamatosan, mérésekkel kell ellenőrizni. Az épület süllyedésének hatásait úgy kell kezelni, hogy

azok nem csökkenthetik a biztonság szintjét. A süllyedéssel és annak hatásaival kapcsolatos adatokat folyamatosan ellenőrizni és értékelni kell.

Az elmúlt évtizedek mérési eredményeinek tükrében és az elemzések alapján a süllyedés hatásai nem fogják meghaladni a különleges beavatkozást igénylő mértéket.

Folyamatos a hazai nukleáris terület nemzetközi értékelése. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség missziója (IPPAS) 2013-ban megvizsgálta a hazai nukleáris létesítmények fizikai védelmi rendszerét. 2017-ben újabb felülvizsgálatra került sor, amely megállapította, hogy „Magyarország dicséretre méltó előrehaladást ért el a korábbi misszió ajánlásainak és javaslatainak végrehajtása terén.”

2018-ban újra Magyarországra látogat a NAÜ szakértői delegációja, hogy megvizsgálja, a teljes nukleáris hatósági rendszert felülvizsgáló missziót (IRRS) követően hogyan kezelte hazánk a javaslatokat és az észrevételeket. A 2015-ös misszió során összesen 42 észrevétel született a felülvizsgálatban részt vevő három hatóságra (OAH, egészségügyi, illetve környezetvédelmi szakigazgatási szervek), valamint 6 jogyakorlatot is megállapított a misszió az OAH vonatkozásában. Döntő többségében teljesítette hazánk az ebből eredő feladatokat.

Biztonságnövelés nemzetközi tapasztalatok alapján. A Fukushima Daiichi atomerőműben 2011 márciusában történt balesetet követően – az Európai Bizottság kezdeményezésére – a Paksi Atomerőműben Célzott Biztonsági Felülvizsgálatot hajtott végre az engedélyes és a hatóság. A felülvizsgálat azt állapította meg, hogy a Paksi Atomerőmű teljesen biztonságos, a biztonság növelése valójában a biztonsági tartalékok növelését célozza. A felülvizsgálat alapján elhatározott intézkedéseket az engedélyes – az OAH felügyelete mellett – 2018 végéig hajtja végre, néhány feladat határidő előtt teljesült, illetve néhány, kisebb súlyú feladat (a közbeszerzési eljárások elhúzódása miatt) késhet. Az OAH nukleáris biztonsági felügyelői az éves tervnek megfelelően folyamatosan felügyelik az erőműben a feladatok végrehajtását. A hatóság a 46 feladatból eddig 33 teljesítését fogadta el.

Az EU nukleáris biztonsági irányelve keretében hatévente tematikus biztonsági felülvizsgálatot kell végezni az üzemelő atomerőművekben és a nagyobb kutatóreaktorokban. Magyarországon ennek megfelelően a Paksi Atomerőművet és a Budapesti Kutatóreaktort vizsgálta felül a létesítmények öregedésének kezelése szempontjából. A vonatkozó nemzeti jelentést 2017 decemberében küldte meg az EU számára az OAH. Eszerint a magyar szabályozás teljes mértékben összhangban van a nemzetközi ajánlásokkal, a létesítmények felkészültek az öregedési folyamatok kezelésére, és folyamatosan végzik a berendezések biztonságos fenntartásához szükséges tevékenységeket. Az egyes országok jelentései nyilvánosak, 2018-ban nemzetközi felülvizsgálatnak vetik majd alá ezeket.

2017-ben is módosult az Atomtörvény. A legfontosabb módosítások egyrészt a magyar szabályozás uniós jogszabályokkal való harmonizációját, illetve a módosuló hazai jogszabályokkal való összhangot teremtik meg. Az Atomtörvény további módosításai biztosítják a lehetőséget arra, hogy az OAH speciális eljárás keretében új típusú fűtőelemkötegek alkalmazását engedélyezhesse.

ConvEx-3 (2017): a 82 ország és 11 nemzetközi szervezet részvételével júniusban lezajlott nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlat főszervezője Magyarország volt. A „valaha volt legnagyobb nemzetközi gyakorlat” (NAÜ) fő célja egy atomerőműben bekövetkező súlyos nukleáris baleset kezelésének gyakorlása volt, külön figyelmet fordítva a veszélyhelyzeti információáramlásra, a helyzetértékelésre és előrejelzésre, a lakosságvédelmi óvintézkedésekre, a hatóságok közötti nemzetközi szintű együttműködésre, a nemzetközi segítségnyújtás megszervezésére, valamint a lakosságtájékoztatási tevékenységekre. Újdonság volt, hogy a hosszú távú intézkedések, valamint radioaktív minták valós laboratóriumi elemzése is a gyakorlat részét képezték. Hazánk sikeresen teljesítette a feladatot, a különböző hatóságok és szervezetek szorosan együttműködtek. Az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer alkalmas egy Magyarország területét érintő nukleáris baleset elhárítására.

Az új blokkokhoz kapcsolódó engedélykérelmek beérkezésére számít a hivatal. 2018-ban a paksi felvonulási épületekre vonatkozó kérelemre, az új atomerőművi blokkok létesítésiengedély-kérelmének beérkezésére, valamint az új blokkok fizikai védelmére vonatkozó engedélykérelemre számít a hivatal. Az OAH – eleget téve törvényi kötelezettségének – a létesítésiengedély-kérelemhez kapcsolódó eljárás során közmeghallgatást tart majd.

Létszámfejlesztés: továbbra is 170 fő körül mozog a hivatal létszáma. A jelentős nukleáris iparági szívóhatás, valamint az iparágtól eltérő bérezés is nehezíti az OAH számára meghatározott 200 fős keret betöltését. A felvett munkatársak szakirányú továbbképzéséről az OAH-nak kell gondoskodnia (mivel a jelentkezők többsége nem rendelkezik nukleáris tapasztalattal).

Ruténium-ügy: 2018-ban további vizsgálatok várhatók. Az Európai Unió egységesen lép fel annak érdekében, hogy kiderüljön, pontosan mi történt. Továbbra is aggasztja a tagországokat, hogy nem került sor az esemény bejelentésére. Az OAH folyamatosan tájékoztatta és tájékoztatja a lakosságot a különböző vizsgálatok eredményeiről, azonban feltételezésekbe és találgatásokba nem bocsátkozik a hivatal.